2024/2368

10.10.2024

REZOLUȚIA (UE) 2024/2368 A PARLAMENTULUI EUROPEAN

din 11 aprilie 2024

conținând observațiile care fac parte integrantă din decizia privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune „Inițiativa pentru inovare în domeniul sănătății” aferent exercițiului financiar 2022

PARLAMENTUL EUROPEAN,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune „Inițiativa pentru inovare în domeniul sănătății” aferent exercițiului financiar 2022,

— având în vedere articolul 100 și anexa V la Regulamentul său de procedură,

— având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A9-0093/2024),

A. întrucât întreprinderea comună „Inițiativa pentru inovare în domeniul sănătății” (IHI JU), cu sediul la Bruxelles, a fost înființată în noiembrie 2021 în cadrul programului Orizont Europa, pentru o perioadă care se încheie la 31 decembrie 2031 ([1]); întrucât IHI JU a înlocuit și a succedat întreprinderii comune pentru inițiativa privind medicamentele inovatoare, care a fost înființată în decembrie 2007 în cadrul celui de Al șaptelea program-cadru pentru cercetare (PC7) pentru o perioadă de zece ani ([2]) (IMI 1) și prelungită în mai 2014 în cadrul programului Orizont 2020 pentru o perioadă care se încheie la 31 decembrie 2024 ([3]) (IMI 2);

B. întrucât IHI JU este un parteneriat public-privat axat pe cercetarea și inovarea interdisciplinară, sustenabilă și centrată pe pacient în domeniul sănătății; întrucât membrii săi fondatori sunt Uniunea, reprezentată de Comisie, și următoarele asociații din sectorul de profil european: COCIR, Federația Europeană a Sectoarelor și Asociațiilor Farmaceutice (European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations), care include Vaccines Europe, EuropaBio și MedTech Europe;

C. întrucât, pentru a crește transparența, întreprinderea comună ar trebui să prezinte în conturile sale anuale informații pertinente privind contribuțiile membrilor la nivel de program; întrucât, pentru fiecare program în cadrul căruia își desfășoară activitatea, întreprinderea comună ar trebui să prezinte, per categorie de membri și până la sfârșitul exercițiului, toate informațiile relevante, inclusiv obiectivele privind contribuția stabilite prin lege pentru programul respectiv, volumul contribuțiilor primite și volumul angajamentelor juridice asumate; întrucât întreprinderea comună ar trebui să îmbunătățească în continuare transparența,

Gestiunea bugetară și financiară

1. ia act de raportul Curții de Conturi („Curtea”), potrivit căruia conturile anuale ale IHI JU pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2022 prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a IHI JU la 31 decembrie 2022, precum și rezultatele operațiunilor sale, fluxurile sale de numerar și modificările în structura activelor nete pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei; evidențiază, în plus, că, potrivit raportului Curții, operațiunile subiacente conturilor sunt conforme cu legile și reglementările în vigoare sub toate aspectele semnificative;

2. salută rolul IHI JU în transformarea cercetării și inovării în domeniul sănătății în beneficii concrete pentru cetățenii Uniunii;

3. constată că, pentru 2022, bugetul disponibil al IHI JU ([4]) a fost de 272,4 milioane EUR în credite de angajament (11,0 milioane EUR în 2021) și de 174,8 milioane EUR în credite de plată (210,4 milioane EUR în 2021);

4. constată că execuția bugetară a creditelor de angajament și a creditelor de plată a atins 96,60 % (75,91 % în 2021) și, respectiv, 86,25 % (95,39 % in 2021);

([1]) Regulamentul (UE) 2021/2085 al Consiliului din 19 noiembrie 2021 de instituire a întreprinderilor comune din cadrul programului Orizont Europa (JO L 427, 30.11.2021, p. 17).
([2]) Regulamentul (CE) nr. 73/2008 al Consiliului din 20 decembrie 2007 privind înființarea întreprinderii comune pentru punerea în aplicare a inițiativei tehnologice comune privind medicamentele inovatoare (JO L 30, 4.2.2008, p. 38).
([3]) Regulamentul (UE) nr. 557/2014 din 6 mai 2014 al Consiliului privind înființarea întreprinderii comune referitoare la inițiativa privind medicamentele inovatoare 2 (JO L 169, 7.6.2014, p. 54).
([4]) Bugetul disponibil include credite neutilizate din exercițiile anterioare pe care IHI JU le-a reînscris în bugetul exercițiului curent, precum și venituri alocate și realocări către exercițiul următor.

5. constată că evoluția dimensiunii bugetului IHI JU depinde în mare măsură de faza în care se află implementarea programelor multianuale pentru cercetare și inovare; ia act de faptul că, în 2022, IHI JU a început punerea în aplicare a programului Orizont Europa și, prin urmare, bugetul pentru 2022 include bugetul de angajamente pentru primele cereri de propuneri din cadrul programului Orizont Europa planificate pentru 2022;

6. observă că în conturile anuale ale IHI JU pentru 2022, cuantumurile contribuțiilor recunoscute pentru fiecare categorie de membri (Uniunea și membrii privați) diferă semnificativ unele de altele; observă că acest lucru se explică prin faptul că contribuțiile în numerar din partea Uniunii sunt validate și recunoscute atunci când sunt plătite IHI JU la începerea implementării proiectelor, în timp ce contribuțiile în natură ale membrilor sunt recunoscute numai după validarea costurilor suportate și declarate pentru implementarea proiectelor; invită IHI JU să încerce să rezolve, de asemenea, problema diferenței dintre valoarea recunoscută a contribuțiilor în numerar, pe de o parte, și cea a contribuțiilor în natură, pe de altă parte, prin furnizarea de informații privind situația de la sfârșitul exercițiului a angajamentelor juridice ale membrilor IHI JU sub forma contractelor și a acordurilor de subvenție semnate;

7. observă că IHI JU nu a finalizat încă implementarea programului PC7 ([5]);

8. observă, în acest sens, că, până la sfârșitul exercițiului 2022, IHI JU angajase integral contribuția maximă operațională a Uniunii, în cuantum de 966 de milioane de euro, pentru acorduri de subvenții semnate în cadrul PC7; ia act de faptul că, la zece ani de la încheierea PC7, mai rămân de plătit aproximativ 44,9 milioane de euro (5 %) pentru proiecte încă finalizate; ia act de faptul că acest decalaj corespunde unui număr de cinci proiecte care desfășoară activități de cercetare privind rezistența la antimicrobiene (RAM); constată, de asemenea, că două dintre aceste proiecte și-au finalizat activitățile până la sfârșitul anului 2022; recunoaște că RAM este un domeniu dificil de cercetare și apreciază valoarea științifică și societală a finanțării dezvoltării de noi abordări pentru combaterea rezistenței la antibiotice;

9. constată, de asemenea, că membrii privați s-au angajat din punct de vedere juridic să furnizeze contribuții în natură în valoare de 914,2 milioane EUR sau 94,6 % din obiectivul operațional minim de 966 de milioane EUR și că, din această sumă angajată, au comunicat 831,9 milioane EUR (sau 86 % din obiectiv) la sfârșitul anului 2022;

10. constată că, în ce privește Orizont 2020, angajamentele juridice ale membrilor se află la nivelul obiectivelor stabilite pentru contribuțiile lor;

11. observă, în acest sens, că, până la sfârșitul exercițiului 2022, IHI JU angajase o sumă de 1 452,1 milioane de euro (91 %) din contribuția maximă operațională a Uniunii, în cuantum de 1 595,4 milioane de euro, pentru acorduri de subvenție semnate în cadrul programului Orizont 2020; constată, în plus, că, din această sumă angajată, în următorii ani mai rămân de plătit aproximativ 484,8 milioane de euro (33,4 %) pentru proiecte încă nefinalizate; constată, de asemenea, că membrii privați și partenerii asociați s-au angajat din punct de vedere juridic să furnizeze contribuții în natură în valoare de 1 499,4 milioane EUR (94 %) din obiectivul minim de 1 595,4 milioane EUR și că, din această sumă angajată, au raportat 1 078,9 milioane EUR (sau 67,6 % din obiectiv) la sfârșitul anului 2022;

12. ia act de faptul că, potrivit IHI JU, ratele mai scăzute de realizare se explică parțial prin durata lungă a proiectelor, impusă de natura domeniului de cercetare specific fiecărei IHI JU și de anvergura consorțiilor mondiale care pun în aplicare proiecte;

13. observă că, pentru activitățile de sub umbrela programului Orizont 2020, IHI JU nu a primit credite de angajament operaționale noi, întrucât ultima sa cerere de propuneri fusese finalizată înainte de sfârșitul exercițiului 2020; constată că rata de execuție a creditelor de plată operaționale a fost de 87 % (96 % în 2021);

14. este de acord cu Curtea că IHI JU ar trebui să pună la punct un plan de acțiune cu calendar precis pentru a finaliza executarea proiectelor aprobate în temeiul cadrelor financiare multianuale anterioare;

15. constată, în ceea ce privește punerea în aplicare a programului Orizont Europa, că, în 2022, Comisia a adus contribuții în numerar la costurile administrative ale IHI JU în valoare de numai 1,4 milioane EUR; observă că IHI JU nu a solicitat contribuții în numerar pentru activitățile sale din cadrul programului Orizont Europa întrucât primele două cereri de propuneri lansate în 2022 în cadrul acestui program vor fi finalizate abia în 2023;

([5]) Al șaptelea program-cadru pentru cercetare și dezvoltare tehnologică (2007-2013).

16. constată, pe baza Raportului anual de activitate al întreprinderii pe 2022, că IHI JU a înregistrat rezultate bune în raport cu majoritatea indicatorilor-cheie de performanță IMI2 (ICP), depășind adesea țintele stabilite; salută, în special, faptul că proiectele IHI JU finanțate în cadrul IMI2 au finalizat 24 de proceduri de reglementare, inclusiv două scrisori de sprijin în materie de reglementare, zece opinii cu rezerve în materie de reglementare, două propuneri de aviz cu rezerve și includerea în șase orientări în materie de reglementare;

17. ia act cu satisfacție de faptul că o proporție de 58,3 % (peste obiectivul de 50 %) din proiectele IHI JU finanțate în cadrul IMI2 a făcut accesibile resursele și rezultatele lor dincolo de partenerii consorțiului; subliniază exemple precum biblioteca de compuși chimici, Colecția europeană a compușilor, instituită prin proiectul ESCulab, platforma de date RADAR cu sursă deschisă dezvoltată de RADAR-CNS, rețeaua europeană federată de date instituită prin proiectul EHDEN, sau banca biologică autosuficientă de celule stem pluripotente furnizată de EBiSC2;

18. salută faptul că aproximativ 67 % din documentele produse de proiectele finanțate de întreprinderea comună au coautori din diferite sectoare, ceea ce demonstrează natura interdisciplinară a cercetării și abordarea bazată pe colaborare a proiectelor sale;

Achizițiile publice și personalul

19. ia act de faptul că majoritatea angajamentelor contractuale ale IHI JU în 2022 au fost încheiate pe baza contractelor-cadru multianuale existente (FWC); constată, de asemenea, că, în ceea ce privește volumul, FWC utilizate cel mai mult au fost în domeniul IT, al resurselor umane și al serviciilor de audit; salută faptul că mai multe din contractele-cadru în cauză sunt interinstituționale, reducând astfel sarcina administrativă și asigurând economii de scară;

20. constată, pe baza raportului anual de activitate consolidat pe 2022 ([6]), că întreprinderea comună IHI a lansat două proceduri de licitație ([7]) în 2022 în afara acordurilor-cadru existente, cu o valoare de peste 15 000 EUR;

21. salută faptul că toate procedurile au fost gestionate în conformitate cu normele financiare ale IHI JU și cu Regulamentul financiar, pentru a asigura o concurență loială între operatorii economici, precum și cea mai bună și eficientă utilizare a fondurilor IHI JU;

22. constată că organigrama de personal prevede 39 de agenți temporari, 15 agenți contractuali și un expert național detașat (END), în total 55 de angajați; constată că, la 31 decembrie 2022, erau ocupate 49 de posturi: 36 din 39 de agenți temporari (92,30 %), 11 din 15 agenți contractuali (73,30 %) și 0 din 1 experți naționali detașați (0 %);

23. ia act de faptul că, în ceea ce privește echilibrul dintre femei și bărbați, ca și echilibrul geografic, aproximativ 65 % din personal sunt femei și circa 35 % sunt bărbați, provenind din 15 naționalități diferite din cadrul IHI JU la 31 decembrie 2022;

Sisteme de gestionare și control

24. ia act de faptul că, în ceea ce privește cheltuielile aferente PC7, IHI JU a efectuat audituri *ex post*, în timp ce pentru cheltuielile aferente Orizont 2020 și Orizont Europa, Serviciul comun de audit al DG RTD a Comisiei a fost responsabil de auditurile *ex post*;

25. observă că IHI JU a comunicat o rată de eroare reprezentativă de 2,1 % și o rată de eroare reziduală de 0,8 % pentru cheltuielile aferente PC7, respectiv o rată de eroare reprezentativă de 2,7 % și o rată de eroare reziduală de 0,9 % pentru cheltuielile aferente Orizont 2020 (plăți validate și închise și plăți finale) ([8]);

26. remarcă faptul că, în ceea ce privește programul Orizont Europa, nu au fost încă efectuate audituri *ex post*, deoarece primele plăți intermediare sunt preconizate abia în 2024;

([6]) https://www.ihi.europa.eu/sites/default/files/uploads/Documents/About/Reports/IHI_CAAR_2022.pdf

([7]) Mobilier de birou – 24 453,65 EUR și Strategia de comunicare – 15 950,00 EUR.

([8]) Raportul anual de activitate consolidat pe 2022 al IHI JU, capitolul 4.1.1.

27. constată că, pentru a evalua controalele plăților operaționale efectuate de întreprinderea comună, Curtea a auditat, la nivelul beneficiarilor finali, plăți selectate aleatoriu efectuate în 2022 în cadrul programului Orizont 2020 ([9]); observă că Curtea nu a identificat nicio eroare sau deficiență de control la nivelul beneficiarilor IHI JU incluși în eșantion;

28. salută că, la sfârșitul anului 2022, IHI JU dezvoltase și pusese în aplicare, pentru controalele *ex ante*, o abordare completă bazată pe analiza riscurilor, în concordanță cu orientările Centrului comun de implementare (CIC), având în vedere circumstanțele de risc specifice IHI JU; constată, în acest scop, că IHI JU a identificat criteriile de risc cele mai pertinente și a conceput, în funcție de acestea, o abordare de monitorizare bazată pe analiza riscurilor; observă că o astfel de abordare i-a permis IHI JU să evalueze nivelul de risc al fiecărui proiect și al fiecărui beneficiar în cursul principalelor etape ale implementării proiectului, cum ar fi elaborarea acordului de subvenție, modificarea acestuia, informarea și plata;

29. constată, în acest sens, că IHI JU a elaborat, de asemenea, îndrumări interne cu privire la abordarea sa bazată pe analiza riscurilor și și-a instruit și îndrumat personalul cu privire la aplicarea corespunzătoare și consecventă a acestei abordări;

30. constată cu satisfacție că IHI JU a elaborat o abordare bazată pe riscuri a auditurilor *ex post* cu scopul de a-și reduce rata de eroare prin utilizarea unor eșantioane mai bine direcționate pentru a detecta beneficiarii cei mai predispuși la erori și, astfel, pentru a întări efectul de curățare al auditurilor sale *ex post*. Aceasta este o schimbare pozitivă importantă în abordarea auditului *ex post*, întrucât cadrul de control intern al Comisiei pentru subvențiile din cadrul programului Orizont Europa nu permite să se ia eșantioane reprezentative specifice unei întreprinderi comune și, prin urmare, ratele de eroare reprezentative și reziduale specifice pentru întreprinderile comune nu pot fi calculate;

31. reține din constatările Curții că întreprinderile comune cu o abordare bine dezvoltată bazată pe analiza riscurilor pentru auditul *ex post* au o rată de eroare reziduală sub media înregistrată de întreprinderile comune care nu dispuneau de o astfel de abordare, întrucât au identificat și auditat sistematic beneficiarii cu cele mai mari riscuri;

Situația acțiunilor întreprinse în urma observațiilor din exercițiile anterioare

32. observă că „observațiile” din rapoartele anuale specifice ale IHI JU sunt, în realitate, „recomandări fără termene” ale Curții; constată că CCE dă curs anual acestor observații, evaluând statutul lor ca fiind „deschise” sau „închise”;

33. salută faptul că IHI JU a luat măsuri corective pentru a da curs observației Curții din 2021 referitoare la o parte din contribuțiile angajatorului la sistemul de pensii al Uniunii;

([9]) În ceea ce privește operațiunile de plată a subvențiilor testate la beneficiari, pragul de raportare pentru erorile cuantificabile este de 1 % din costurile auditate.